

QUARADEK FABLI

J. HOUILLON

Preco : 3 fr.

IDO-KONTORO : THAON-LES-VOSGES (FRANCIA)

Cheko-Konto postala No. 34.89, Nancy.

IMPRIMERIO XAVIER SUTTER - SAINT-DIÉ (VOSGES) FRANCIA
1928

PREFACETO

La temi di ca fabli traktesis da plur autori, precipue da Esopos, Phedrus e La Fontaine. Me indikis la referi.

Me en mea traduko sequis LA FONTAINE pro ke la Franca fablisto per multa delikat traiti plurichigis la apologi di lua Grek e Latin preirinti. (1) Me maxim ofte tradukis fidele l'originalo ; tamen me forlasis kelk idiotismi tro desfacile tradukebla e kelka belaji qui ne povabus esar transportat en Ido sen komplet fusheso. Tandem me plukurtigis ul developaji, precipue etikal konkluzi.

Me komencabis proze tradukar ica fabli. Pose me tradukis verse, e me komparis la du tradukuri. Or, me judikis la versa tradukuro plu bel e interesant, pro la ritmo, kam la proza. E pro ke plur eminent Idisti, qui es anke eminent literaturisti, opinionis same, me publikigas ne la proza ma la versa tradukuro.

Me uzis 17 diversa metri versal por montrar quantasorta ritmi es posibl en Ido. Ta ritmal kombinuri konsistas nur ek trokei — U, iambi U —, daktili — U U e amfibraki U — U.

Por plusa expliki pri versal metro, ritmo, pedi, acento, me direktas la lektero al introdukto di mea antea broshuro : Kelka Poemi (1927, Ido-Kontoro di Thaon-les-Vosges, pr. 3 fr. 50).

J. H.

(1) Eceptite Horacius qui en sua apologo pri la Rato urban e la Rato ruran facile vinkas La Fontaine ye delikateso ed eleganteso.

QUARADEK FABLI

LA RANO QUA ENVIDIAS LA BOVO

Metro versal : 6 trokei.

Rano, qua spektabis kolosatra bovo,
Divenar tam grosa kam lu quik deziris.
Ta bestieto, qua ne egalesis ovo,
Envidioze su extensis, su distiris,
Su inflegis, questionante frata rano :
« Dicz ka me ja sat koloseskis. » — Ha no !
— Versimile icafoye me sucesas ?
— Tote ne ! vu same nanesar ne cesas.
— Nun, ka me bezonas groseskar ankore ?
— Del vizata skopo vu es ne min fore.

*Pro obstino persequar la fola revo,
L'inflegit bestieto mortis per su-krevo.*

La Fontaine I, 3. — Phedrus I, 23. — Horacius. Sat. I. II, s. III, 314.

LA VOLFO E LA HUNDO

Metro versal : Versi ne-para : 4 trokei.

Versi para : 6 trokei.

Volfo esis tante magra
Ke sur lua osti jacis nura pelo.
Lu renkontris doga hundo
Gros e grasa, qua hazarde misirabis.
Atakar lu, pecigar lu,
Sioro volfo lo agabus tre volunte,
Ma kombato necesesis ;
E la hunda kerlo havis sat vigoro
Por su defensar vinkoze.

Do, la volfo lun salutas humilege
E gratulas respektoze
Pri ta repletoso vere admirinda.
— « Lo dependas de vu sola,
Dicas l'altru, divenor tam grasa kam me.
Livez boski, bel Sinioro,
To es saj konsilo. Vua sam-tribuani
Vivas ibe desfelice,
Nam vi koaktesas hungregar kontinue.
Mizerozi ! Kompatindi,
Por qui nul nutrivo es sekurigita,
Nul repasto prontigita !
Irg alimentajo es da vi raptenda ;
Vi per nur' milito vivas.
Sequez me, vu esos en plu bona stando. »
— Quon facar me lore devos ? »
— Quaze nulo : forpulsar la mendikeri
E la homi bastoniera ;
Obediar la mastro e flatar la lui.
Po ta servo, kom salarion
Vu recevos omnasorta bon rezidui :
Hano-osti, dindo-osti,
Pluse mult karezi. » La charmata volfo
Imagine fingas por su
Joyi qui varsigas da lu dolc lakrimi.
Voyirante, lu perceptas
Ke la kolo dil kompano es senpila.
— Quon es ito ? » lu questionas.
— To es nulo. — Nulo ? — Poko. — Tamen, dicez...
— Forsan la koliaro fera
Per qua me ligesas, efektigas ico.
— La koliaro fera per qua...
Vu do segunvole promenar ne darfas ?
— No, ne sempre. Kad importas ?
— Lo importas tante ke po libereso
Me ne volas irg festino,
E refuzus, po ta preco, mem trezoro. »
Enuncinte ca paroli,
Monsinioro Volfo fugis vers la boski.

La Font. I, 5. — Ph. III, 6. *Canis et lupus.*

ZEUS E LA ANIMALI

Metro versal : 6 trokei.

Zeus uldie dicis : « Omna animali
Su prizentez koram mea Sinioreso.
Qua en sua korpo trovos deformeso
Darfos senhezite explikar la kozo ;
Tre volunte me remedios la defekto.
Venez, simio, e parolez kom l'unasma.
Examenez ita bestii e komparez
Pri beleso lia korpi kun la vua ;
Ka vu es kontenta ? » — « Pro quo ne ? — lu dicis —
Ka me ne posedas, quale li, quar pedi ?
Til nun me deskovris che me nul ledajo.
Ma la frata urso es nur esbosita,
La figuro di lu ne es piktindajo. »
L'urso quik advenis. On expektis plendi.
Tote ne ! ta bestio laudis sua formo,
Ma kritikis l'elefanto, e judikis
Lu tro kurta-kauda e tro vast-orela,
E nebele aranrita karno-maso.
L'elefanto suafoye paroleskis,
Ma diskursis ne plu saje kam l'antei
Ed asertis ke baleno es tro grosa.
« Milbo es tro mikra » dicis ul formiko
Qua su konsideris forsan kom kolosa.
Zeus konjedis omni inter-censurinta
E kontentan pri su ipsa. Ma de omni,
Maxim stulta esas homa animali,
Qui per talp-okuli vidas sua peki,
E l'altrala kulpi per lincal regardo.

*Fakte ni pardonas omno a ni ipsa,
Ma pri nulo ni indulgas altra homi.*

La Font. I, 7. — Ph. IV, 9, *De vitis hominum.*
Avianus, 14, *Simia et Jupiter.*

LA HIRUNDO E L'UCELETI

Metro versal : Versi ne-para : 4 trokei.

Versi para : 6 trokei.

U! hirundo per voyaji
Lerneskabis multo. Qua multege vidis
Povas memorar multege.
Ta previdis omna sturmi, e per flugo
Lin anuncis al maristi.
Ye la tempo kande on kanabon semas,
Lu videskis kultivisto
Qua par-seminizas vasta kanabeyo.
« Ico tre desplezas a me,
Dicis la hirundo ad ucel-amaso :
Me kompatas vi, nam kande
Venos ta mortal danjero, me foresos
O me savos evitar ol.
Videz ita manuo qua ritmoze movas :
Dio venos, ne tre tarde,
Kande la semini quin ol en-sulkigas.
Esos por vi funestega.
Ek li konstruktesos mult perfid mashini
Por kaptar vi, ocidar vi ;
Kajo o rostilo vartas multi de vi.
Pro to, me a vi konsilas
Bek-pikar ta omna grani di kanabo. »
Lun mokachis l'uceleti
Qui en l'agri trovis segunvol' nutraji.
Kand' la sulko verdeskabis,
La hirundo dicis a li : « Vi extirpez
Stipetope la kreskajo
Quan maledikita grani efektigis ;
Se ne, certe vi perisos. »
— « Predicero di malaji ! babilero !
Dicis la vexit uceli ;
Quante bel amuzon tu proponas a ni !
Bezonesus mila beki
Por senpiligar la tota kanabeyo. »
La kanabo parkreskinte,

La hirundo dicis : « Ne bonesas ito ;
Mal semino frue kreskas.
Pro ke vi ne til nun kredis me, foleti,
Sequez mea last konsilo :
Kande parfacinte l'autunal semado
Homi ne plus su okupos
Ye frumento, ma ye vildo ; kande reti
Kaptos ucelal gentani,
Ne plus fluge-promenadez hik' ed ibe ;
Restez heme od ekmigrez.
Agez qual anadi, grui o bekasi.
Ma vi esas ne-kapabla
Quale ni flugar trans mari o dezerti,
Adironte nova landi.
Pro to, restas a vi nur un saj rezolvo :
Refujar en muro-truo. »
Tante long diskurso tedis l'uceleti
Qui babilis tam konfuze
Kam Troiani lor la trista predicado
Da la kompatind Cassandra.
Quale al Troiani, tale al uceli
L'eventajo esis mala ;
Multi ocidesis, e kaptesis multi.

*Ni nur nia volon sequas,
E malajon sucias erste pos l'evento.*

La Font. I, 8. — Esopos, f. 237.

LA RATO URBAN E LA RATO RURAN

Metro versal : 1 daktilo e 2 trokei.

Olim urbana rato
Raton ruran invitis
En afableg maniero
Ad amikal repasto.

Lu sur precoza tuko
Pozis la manjilaro ;

Tre delikata dishin
Manjis la du amiki.

Dum ke li kune joyis,
Bruiso subit audeŝis
En la vicina chambro ;
Quik la du rati fugis.

Balde la bruiso cesis,
E la urbano volis
Riadirar la tablo
Por durigar la festo.

Ma la rurano dicis :
« Adio, kareg amiko,
Me retroiras heme.
Morge vu venez che me.

Ni ne repastos riche,
Ma totquiete manjos.
Ne me plezurin prizas
Quin la pavoro trublas. »

La Font. I, 9. — Es. f. 121. — Horacius, Sat. I, II, s. VI, 79.

LA FURTISTI E L'ASNO

Metro versal : Versi ne-para : 6 trokei.
Versi para : 3 amfibraki.

Du furtisti esis inter-kombatanta
Pri asno quan kune li esis raptinta.
L'una volis konservar ol kom havajo,
E l'altra deziris vendar la raptajo.
Dum ke pugno-frapi interkambiesis,
E ke en kombato li du okupesis,
Yen subite ke furtisto nov' advenis
E por su la brut' orelieron forprenis.

La Font. I, 13. — Es. f. 39 e 96.

LA MORTO E LA MIZEROZO

Metro versal : Versi ne-para : 6 trokei.
Versi para : 3 trokei.

Mizerozo singladie adjuradis
Morto sokursar lu.
« Quante bel tu semblas a me — lu repetis —
Morto, quik advenez
Finigor la harda desfortuno mea. »
Morto lun exaucis,
Avan lua pordo balde su prizentis,
Ed aparis a lu.
« Quon me vidas ? — lu klameskis — quik eskartez
Ta hororindaĵo !
Ho pavorigiva Morto, tu nultempe
Proximeskez a me ! »

La Font. I, 15. — Es. f. 20, 50, 146.

LA FOXO E LA CIKONIO

Metro versal : 4 amfibraki.

Uldie la foxo per vorti afabla
Kom gaston retenis l'amika cikonio.
Tre kurta e ne komplikita dineo :
La hosto, qua esis kustume sobrega,
Prizentis kom menuo nur supo desdensa.
Ta supo dal foxo varsesis en plado.
Ho ve ! la long-beka cikonio ne povis
Snapar mem minima peceto de olu,
Dum ke la raskalo parlapis la disho.
Volante venjar su pri tala trompajo,
L'ucel' dupigita lu balde invitis.
« Volunte ! — lu dicis — me sen ceremonio
Aceptas l'inviti da mea amiki. »
Ye l'kloko exakta, lu kuris al hemo
Dil hosta cikonio, di qua l'afableson

Lu laudis multege per frazi polita.
La dishi esabis tre juste koquata.
Havante, kom foxo, profund apetito,
Lu joyis totventre pro bona odoro
Di karna hachajo qua semblis frianda.
Por embarasar lu, ta disho pozesis
En vaz' ye long kolo e stret aperturo.
La beko dil hosto sinkar en ta vazo
Ya povis, ma ne la tro grosa fox-nazo.
La kerlo fastint' retro-hastis adheme,
Kun kaudo klemit e pendanta oreli,
Shamoza qual foxo quan hano kaptabus.

*Ta fablon me skribis por vi, dupigeri ;
Revanche trompesos qua trompas la altri.*

La Font. I, 18. — Ph. I, 25. *Vulpes et Ciconia.*

LA HANULO E LA PERLO

Metro versal : 3 amfibraki.

Uldie hanulo trovinte
Bel perlo en sterko, lun portis
Al maxim vicin lapidisto.
« Ol es versimile precoza,
Lu dicis, ma irga graneto
Por me es plu kontentiganta. »

Rurano stupid heritinte
Ancien manuskripto, lun portis
Al maxim vicina libristo.
« Ol es versimile cienciaza,
Lu dicis, ma irga moneto
Por me es plu satisfacanta. »

La Font. I, 20. — Ph. III, 9. *Pullus ad margaritam.*

LA HORNISI E LA ABELI

Metro versal : 4 trokei.

Vabi esis egarita.
Lin hornisi revendikis,
Ma abeli ton opozis.
Koram vespa judiciisto
Debatesis la proceso.
Esis tasko desfacila
Klarigar la diskutado.
Ula testi ya asertis
Ke li vidis an ta vabi,
Dum pasable multa dii,
Griz insekti kelke longa,
Alizita e zumanta,
Tre simila ad abeli ;
Ma ta signi tro konfuza
Fitis anke por hornisi.
Pro to la dubanta vespo
Facis minucioz inquesto,
E questionis formikaro.
Ma l'afero ne klareskis.
« Pro quo tanta formalaji ?
— Dicis ul abelo saja —
Depos plu kam sis monati
La proceso es stagnanta,
E la vabi koruptesas.
Me propozas kurta voyo
Por decidigar l'afero
Sen inquesti nek skribachi.
Quik hornisi ed abeli
Facez vabo kom proburo ;
La judiciisto vidos
Qui de ni es produktinta
Ca mielo tante dolca
En celuli tante bela. »
La refuzo dal hornisi
Pruvis lia ne-yusteso ;

E la vespo adjudikis
La mielo a l'abeli.

*Oftakaze laboruro
Agnoskigas la auro.*

*Deo volez ke en pledo
On praktikus tal metodo,
Irg judicial kodexo
Remplasisite da sajeso !
Ve ! per pledi ni ruinasas,
Nam procesi fine lasas
L'ostro al judiciani
E la skali al pledanti.*

La Font. I, 21. — Ph. III, 10. *Apes e fuci, vespa judice.*

DELIBERADO DAL RATI

Metro versal : 1 daktilo e 3 trokei.

Kato nomata Rodilardus
Ja masakrabis tanta rati,
Ke de li restis nur tre poka
Qui, sua nestin ne livante,
Havis apene skars manjaji ;
E Rodilardus dal rataro
Esis timata quale diablo.
Tamen uldie lu spozeskis,
E dum la festi mariajala
Sua masakron interruptis.
Lore la rati, asemblite
En anguleto, deliberis
Pri sua stando mizerosa.
Lia Senioro, tre prudenta,
Opinionis ke on ligez
Sen ul tardeso ye la kolo
Di Rodilardus klar sonalio.

Tale, lu militar ne iros
Sen ke la rati, avertite
Pri la movado di ta ogro,
Fugos aden subtera trui.
Ita propozo semblis bona ;
Altra moyenon ne trovante,
Omni aprobis la Senioro.
Ma serioz desfacilajo
Esis ligar la sonalieto.
« Ne me lo povas » dicis unu ;
« Ne me audacas » dicis altru.
Del paroleyo la rataro
Nulon facinte su dispersis.

*Tale rezultas mult asembli :
Brava diskursi, nula agi !*

La Font. II, 2. — Abstemius, f. 195.

LA VOLFO PLEDANTA KONTRE LA FOXO KORAM LA SIMIO

Metro versal : 3 daktili e 1 trokeo,

Volfo asertis ke lu spoliesis.
Foxo vicina, qua vivis deboche,
Pri la delikto da lu akuzesis.
Koram ul simio l'afero pledesis
Sen advokati da singla partiso.
Themis nultempe vidabis pledajo
Plu intrikita ; la desfacilajo
Sudorifigis la judiciisto.
Kande la du pledacheri finabis
Sua diskuti, repliki e klami,
La judicial oficisto, vidante
Deshonesteso che singla adverso,
Solvis l'afero per yena verdikto :
« Vin me konocas de longe, amiki ;
Vi punisesos per sama amendo,

Nam tu, ho volfo, da nulu spoliensis,
E tu, ho foxo, lun esas spoliinta: »

*Ta judiciisto punisas ne false
Qua deshonestin kondamnas ensemble.*

La Font. II, 3. — Ph. I, 10. *Lupus et Vulpes, iudice Simia.*

LA HUNDINO PARTURONTA E LUA FRATINO

Iambo-versi katalektika.

Hundino balde parturonta,
E ne havanta refujeyo
Por depozar la parturajo,
Obtenis de vicin fratino
K' el prestez sua kabaneto
Til ke la yuni ablaktesos.
Pos kelka tempo, la prestinto
Rienironte sua hemo
Prizentas su al parturinto.
« Ha ! dicis ica suplikante,
Apene mea yuni marchas ;
A me permisez ke ankore
Dum kelk' semani me restados. »
La bon hundino lo konsentis,
E ye la dato fixigita
Rivenis, tandem riprenonte
Por su lojeyo, chambr' e lito.
Ma icafoye l'okupanto,
Di qua la yuni esis forta,
Grunant' replikis al fratino :
« Kun mea filii me ekiros
Nur se nin ekpulsar vu povos. »

*Se vu a mali esos bona,
A vu li esos mem plu mala.*

La Font. II, 7. — Ph. I. 18. *Canis parturiens.*

LA LEONO E LA RATO

La Font. II, 11. — Es. f. 98 e 221.

LA KOLOMBO E LA FORMIKO

La Font. II, 12. — Es. f. 41 e 118.

Metro versal : 4 amfibraki.

Ni segunposible komplezez ad omni :
On ofte bezonas helpero bas-ranga.
Pri ita veraĵo du fabli atestos,
Tant esas la pruvi dil temo traktata.

Ye pedi di ula squatinta leono
Rateto hazarde ekiris ter-truo.
La reĵo dil bestii en ta okazono
Su montris noblanma e lasis vivar lu.
Ta jenerozeso ne restis senfrukta.
Qua kredus ke raton bezonis leono ?
Or ica, dumnokte chasante, kaptesis
Per korda retaro perfide celita,
Ek qua lua brami ne povis tirar lu.
La rato adkuris e tante efike
Per denti laboris ke, masho rodite,
Eventis rupteso dil tota retaro.

*Esforci pacienta e perseveroza
Plu bone efikas kam forco rabioza.*

Metro versal : 2 amfibraki e 1 trokeo.

La fablo duesma traktas
Pri multe plu mikra bestii.
Alonge klar rivereto
Kolombo su sendurstigis.
E yen ke, tro inklininte,
Formiko en l'aquo falis.
E quaze en oceano
Baraktis ta naufragjinto
Per vana esforci, ho ve,
Por ri-atingar la bordo.

La karitatoz ucelo
Quik herba stipeton jetis
Sur l'aquo ; per ta ponteto
L'insekto abordis rivo.
Ne fore, pos kelka tempo,
Nudpeda rurano pasis.
Il esis arbalestiero.
Vidante la bel kolombo,
Lu volas havor l'ucelo
Rostita sur sua tablo.
Ma dum ke il su preparas
Lansar ocidiva flecho,
L'insekto proximeskinte,
Lun pikas ye la talono,
Ed igas turnar la kapo.
L'ucelo, atencigite
Dal movo di l'ennemiko,
Per ali rapid flugeskas.
Samfluge, ho ve ! foriras
Del kerlo arbalestiera
L'espero a bon rostajo.

LA KORVO QUA VOL' IMITAR L'AGLO

Metro versal : 4 trokei.

Korvo, qua vidabis aglo
Ungle forraptar agnelo
Volis ipsa imitar lo.
Glitfluginte super trupo,
Lu selektis kom viktimo
Maxim gras e bel mutono
Destinita dal pastoro
Por imolesar al dei.
« Ho splendida raptindajo ! »
Lu klameskis. Ye ta vorti
Lu asaltis l'animalo.
Ma ta bestio esis, ho ve,

Plu pezoza kam pasero,
E kom veston lu posedis
Lano-felo intrikita
Quale barbo di ciklopo.
Pro to, l'ambicioz raptero
Ne nur faliis fortranar lu
Per la ungli tro desforta,
Ma ne povis ek-tirar su
De la dika lano-maso.
La pastoro, adkurinte,
Quik lun kaptis, enkajigis,
E kom amuzilon donis
Heme al pueri sua.

*Ne-prudenta imiteri
Su expozas a danjери.*

La Font. II, 16. — Es. f. 5 e 207.

LA LEONO E L'ASNO CHASANTA

Metro versal : 4 amfibraki.

La rejo dil bestii uldie rezolvis
Chasar okazione di sua nom-festo.
Leono kom vildon ne kaptas paseri,
Ma bel e bon apri, daini e cervi.
Por ke lu sucezez en ita afero,
Lu volis uzar koopero di l'asno
Qua, vocon sonorán havante qual Stentor,
Okupis l'ofico di chaso-kornisto.
La reja chasero lun kovris per branchi,
Imperis a lu bramadar totgutare,
Savante ke bestii mem tre kurajoza,
Ne kustumigit a ta voco tondratra,
Fugeskos deheme pro l'asno-bramado.
Kand' ica krieskis, la boski resonis
Per terorigiva bruisego. La bestii
Pavore disfugis, e multi perisis

Sub l'ungli dil su-embuskinta leono.
« Ka me ne sucesis tre bone helpar tu ? »
Klameskis la fiero Grizpilo ⁽¹⁾ pos chaso.
— « Ho yes ! la leono respondis, tu brave
Kriadis ; me ipsa pri lo pavorabus
Se me ne konocus tu e tua gento. »

*Ta moko-paroli shamigis la asno :
Justega puniso di stult fanfarono.*

La Font. II, 19. — Es. f. 99 e 120. — Ph. I, 11. *Asinus et leo venantes.*

LA FOXO E LA KAPRULO

Metro versal : 6 trokei.

Kapitano foxo esis voyajanta
Kun amik kaprulo, maxim altakorna ;
Ica esis ne-habil e naivega,
Ita maestresis pri trompiva ruzi.
Durstegante, li decensis en puteo.
Pos ke singla de li su sendurstigabis,
La ruzoza foxo dicis al kompano :
« Ne sat es drinkir ; nun ekirar oportas.
Tu staceskez alte e la kornin pozez
An la muro ; me alonge tua spino
Klimos, e per tua korni acensinte
Me ekiros e tun pose ekirigos. »
— « Per la barbo mea, quante saj konsilo !
Dicis l'altra, me gratulas tu totkordie
Pri moyeno quan me certe ne trovabus. »
La trompera foxo, ekirinte, lasis
La kompana kapro en-puteigita,
Moke lun exhortis a pacienteso
Ed adjuntis : « Se la cielo tu igabus
Tam prudenta kam barboza, en puteo
Tu ne decensabus tante temerare.

(1) Surnomo di l'asno. Fr. *grison*.

Me esperas ke per vigoroz esforcis
Tu sucesos ektirar tu del kaptilo.
Adio ! nam me havas tre urjant afero
Qua ne posibligas tardeskar dum voyo. »

Irge quon vi agas, pensez pri la fino.

La Font. III, 5. — Es. f. 4 e 281. — Ph. IV, 8. *Vulpes et Hircus.*

LA VOLFO E LA CIKONIO

Metro versal : 3 daktili e 1 trokeo.

Volfi kustumas manjar tre gluteme.
Ul de li, dum abundanta festino,
Tante avide devoris kotleto
Ke la guturo stopesis per l'osto
E ke lu esis en morto-danjero.
Ma fortuneze por nia gurmando
Ja sufokanta e tote senvoca,
Pasis cikonio ne fore de ibe.
Ican la volfo advokis per signi.
Quik la longbeka ucelo adkuras,
De la guturo ektiras la osto
E de la volfo demandas salario
Po l'operaco qua bone sucesis.
« Vua salario ? — klameskis la volfo —
Vu ya jokachas, ho bona amiko.
Ka me ne lasis vu ek mea boko
Retrotirar sendomaje la kolo ?
To es por vu suficanta salario.
Fugez ; vu ne es sat gratitudoza.
Sorgez de nun ne frolar mea denti. »

La Font. III, 9. — Es. f. 10 e 94. — Ph. I, 8. *Lupus et Grus.*

LA FOXO E LA VITBERI

Metro versal : 1 amfibraki.

Ul foxo hungranta, sur alta vit-laubo
Perceptis grapegi ye beri redpela
Qui semblis sukoza e juste matura.
La kerlo plezure manjabus ta frukti
E probis koliar li ; ma ne sucesinte
Pro troa alteso dil vit-espaliero,
Lu fingis desprizo e dicis jokante :
« Li esas tro bitra por denti di foxo. »

Ka joko ne esas plu saja kam plendo ?

La Font. III, 11. - Es. f. 156 e 170. - Ph. IV. 3. *Vulpes et Uva.*

LA VIZELO ENIRINTA GRANARIO

Metro versal : 6 trokei.

Ul vizelo, korpe longa e gracila,
E konvalecanta, per stretega truo
En nutriv-granario penetrar sucesis.
Ibe ta bestieto, riche provizita,
Segunvole manjis, rodis e festinis ;
Deo savas quanta lardo e fromajo
Devoresis da lu taokazione.
Balde lu divenis grasa et repleta.
Fine dil semano, pos boneg dineo,
Perceptinte bruiso, ekfugar lu volas
Per la sama truo per qua lu eniris.
Ho ve ! l'ekireyo multe tro stretesas.
« Quo eventis ? — dicas l'astonat vizelo —
Me tra ibe pasis ante poka dii. »
— « Kar amiko, klamis ul vicina rato,
Vu ne pensez ke la truo plustreteskis.
Ma la ventro di vu multe plularjeskis.
Pro to nun vu esas enkarcerigita ;
Magra vu eniris ; magra vu ekirus. »

La Font. III, 17. - Es. f. 15 e 16. - Hor. Ep. I. I. Ep. VII, v. 28.

LA KATO E LA OLD RATO

Metro versal : 3 amfibraki.

Me lektis che ula fablisto
Ke kato, nomata Rodlardus
E surnomizat Alexandros
Pro lua vinkoza kombati,
Destruktis amaso de rati.
La musi dil landi cirkuma
Timegis lu quale Atila
Pro ke lu jurabis mortigo
Dil tota rataro mondala.
Mashina kaptili, veneno,
Lurivi perfide frianda,
Irgsorta ratal mortigili
Min danjerozesis kam ilu.
Vidante ke musi su celas
En sua subtera kaverni,
Ke li ekirar ne audacas,
E ke il chasar ne plus povas,
La kerlo simulas mortinto
E su per kordeto suspendas
Ye pedo de planka plafono.
La tota popolo dil musi
Supozas ke lu kondamnesis
Pro skracho, o furto di karno,
Od altra gravega krimino,
E ke la raskalo pendesis.
Kredende, li esas joyoza ;
Li danse e krie celebras
La balda funero dil ogro.
Komence, de sua lojeyi
Li facas nur kelka pazeti
E quik rieniras la nesti.
Ma pose li quietigite
Dis-iras por ri-provizado.
Ma yen ke stranjajo eventas :
La kato pendit riviveskas
E de la jibeto saltinte,

Lu kaptas le minim alerta
E, sua viktimin glutante,
Klameskas : « Me savas mult ruzi ;
To esas milit-*stratagemo ⁽¹⁾
E vua subtera celeyi
Ne salvos vi de la destrukto :
Vi omna en mea stomako
Adfine arivos. Verajon
Predicis Siniuro Rodlardus.
Volante itere trompar li,
Totfele il su farinizas,
E tale su travestiinte,
En mi-apertita pan-kofro
Blotisas. Habila trompilo !
La musi lurita, trotete
Advenas queronta pan-krumi,
E falas sub l'ungli dil tigro.
Un sola old rato ne volis
Riskar su en ta proximajo.
Il esis experiencoza ;
Kom bando-soldato il savis
Presk' omna milit-habilaji,
E mem en severa kombato
Ulfoye perdabis la kaudo.
« Ta farinizita blokacho
Aparas a me suspektinda,
Lu klamas de fore, tu vane
Nun esas farino ; mem se tu
Sak-esus, me ne proximeskus. »
To esis belege dicata ;
Me lua sajeson admiras.
Il esis prudenta e savis
Lo bona di saja desfido.

La Font. III, 18. - Es. f. 20 e 67. - Ph. IV, 2. *Mustela et Mures.*

(1) DEFIRS.

KOMBATO DIL RATI E VIZELI

Metro versal : 4 amfibraki.

En tempo olima, frivolamotive
Vizeli deklaris milito a rati.
Kombato eventis en vasta planajo ;
Multega vizeli e rati ne poka
Per sua kadavri dungizis la sulki.
Kun sama kurajo interkombatante,
L'adversi tardigis la kloko vinkala.
Ma tandem la trupi ratale febleskis,
E kande sukumbis la brava Psikarpax,
Qua chefe komandis l'armeo dil rati,
Li pavorigita panike disflugis.
La simpla soldati facile refujis
En trui subtera dil agri vicina,
E tale eskapis vundesos e morto.
Ma fier oficiro, metinta penacho
Por ke li aspektez plu terorigiva,
Ne povis fugar en ta streta kaverno,
Pro ke lin impedis la pluma ornivo.
Vinkoza vizeli ocidis li omna.

*Oftege ornivo
Es embarasivo.*

La Font. IV, 6. - Ph. IV, 5. *Pugna murium et mustelaram.*

LA RANO E LA RATO

Metro versal : 6 trokei.

Yun e grasa rato flanis proxim marsho.
Rano, qua lu vidis, pensis ke ta korpo
Tante mol, replet e delikatakarna
Povos furnisar a lua tot familio
Ecelant nutrivo dum duim' semano.
Lu, do, proximeskas e parolas yene :
« Me invitas vu venar en mea domo ;

Me pos bon dineo vizitigos da vu
Omna vidindaji dil marshal peizajo.
Me explikos la sistemo politika
E la mori e kustumi di Ranlando.
Del charmoza turo certe vu rekolios
Multo naracinda al nepoti vua. »
Quik la rato seduktesis e respondis :
« Kar amiko, tre volunte me aceptus,
Ma me ne sucesus tranatar la marsho. »
— « Me vu helpos », dicis la perfida rano.
E samtempe lu per tenua junko-stipo
Ligas pedo di lu a palmpedo di su.
Kande en la marsho li du penetrabis,
La ruzoza rano, por dronar la rato,
Malgre fort protesti dil trompit kompano,
Malgre sua juri, malgre omna yuri,
Lun esforcis atraktar al aquo-fundo.
Dum ke l'atakita rato su defensas,
E baraktas kompatinde en la fango,
Alte glit-flugant milano lun videskas,
De la nubi su flechatre precipitas
E forraptas la du bestii kun-ligita.

*Tale kun-perisis ta perfida rano
Per kaptilo preparita al kompano.*

La Font. IV, 11. - Es. f. 307 e 249.

LA VOLFO, LA KAPRINO E LA KAPRYUNO

Metro versal : iambo-verso katalektika.

Kaprino departant al pastureyo
Por plenigar la tranesanta mami,
Per riglo klozis sua kabaneto
E donis al kapryuni ta konsilo :
« Ne lasez enirar irg vizitero
Qua ne klamabus kom konoco-vorto :
Maledikata esez omna volfi ! »

Apene el dicabis ta paroli
Kand' ula volfo ne vidate pasis.
La rikonoco-vorton lu audabis
E bone grabis en la memorado,
E kande fore esis la kaprino,
La volfo proximeskis al kabano,
Perfide disimulis sua tono,
E hipokrite klamis al kapryuni :
« La pordon quik apertez ad onklino ;
Maledikata esez omna volfi ! »
Kapryuno suspektama, tra fenduro
Regardis longe l'asertit parento
E dicis : « Montrez vua blanka pedi ;
Se ne, la pordo restos ya klozita. »
Kustume volfo-pedi ne es blanka ;
Pro to la deceptita bestio fugis
Sen plusa diskutado al foresto.

*La saj suspektameso dil kapryuno
Prokuris sekureso al familio.*

La Font. IV,

LA CERVO E LA BOVI

Metro versal : Versi ne-para : 6 trokei.
Versi para : 4 trokei.

Cervo refujabis aden bovi-stablo.
Lu quik avertesis da li
Ke lu serchez plu sekura refujeyo.
« Vi ne me denuncez, frati,
Lu suplikis ; po ta servo me indikos
A vi bona pastureyi,
E vi joyos pro salvir a me la vivo. »
Li jurinte sekreteso,
Lu blotisas en obskura stabl-angulo.
Ye noktesko, la servisti
Pozas en la kripi repastal forejo ;
L'intendantanto ipsa venas

Facas en la stablo kustumal vizito ;
 Tamen nul de li perceptas
 La celita cervo. Ca quieteskante
 Varme dankas la stablani,
 Esperante ke lu povos sen danjero
 Ibe pasigar la nokto,
 E fugar proximmatine aden boski.
 Olda bovo dicis a lu :
 « Kar amiko, ne tro frue tu joyeskez ;
 Tu es ne ja eskapinta,
 Nam la mastro cent-okula ne ja venis ;
 Timez ke lu tun deskovros. »
 Lu apene enuncabis ta paroli
 Kand' arivis la farmisto.
 Lu sorgoze examenas omna kozi,
 Reprimandas la servisti :
 « Es tro poka herbo en la ratelieri,
 Ta litiero es anciena,
 Querez del feneyo palio e forejo,
 Forbalayez l'aranei,
 Pozez en ordino yugi e koliari,
 Plunetigez la pavaro
 E plu diligente sorgoz la brutaro. »
 Vizitante omna loki en la stablo,
 Lu videskas, en angulo obskurega,
 Nova kapo... ne bovala.
 La tremanta cervo es ri-konocata,
 E per forki e spisegi
 Ocidasas malgre plori e singluti.

*Nul okuli en farm-domo
 Es plu klarvidanta kam ti dil farmisto.*

LA DU POTI

Metro versal ; 2 trokei, 1 daktilo, 1 trokeo.

Olim fera poto voyajon
 Ad argila poto propozis.
 Ica su exkuzis humile,
 Alegante ke lu sajesos
 Hem-restar ne fore del herdo ;
 Nam lu esas tante frajila
 Ke mem maxim mikra obstaklo
 Povus ya ruptar lua korpo.
 Lu adjuntis : « Vu qua posedas
 Membri plu solid kam la mei,
 Darfas voyajar sen ul timo. »
 — « Kar amiko, me vu protektos,
 L'altra poto dicis afable ;
 Se materio harda minacos
 Vu per irga shoko ruptiva,
 Inter vi me pasos, e tale
 Salvos vu de omna danjeri. »
 Ta promiso lun decidigis.
 La tripeda kerli departas
 Klaudikante flanko an flanko,
 Ma ye singla stono dil voyo
 Inter-shokas neeviteble.
 La terkota poto vundesas
 E mem balde tote ruptesas
 Dal kompano hardatoraka.

*Por k' asocii bone sukcesez,
 Nur egali asociesez.*

LA HANINO FACANTA ORA OVI

Metro versal : iambo-verso katalektika.

Avaro havis marveloz hanino
Qua singladie facis ora ovo.
Lu kredis ke l'ucelo, en la ventro,
Ne-exhaustebla or-mineyon celas ;
Ma ocidint ed apertinte elu,
Lu trovis el similesant al altri
Qui facas ovi ordinar, e tale
Su ipse spoliis de precoz revenuo.

*Eventas ofte ke avara homo,
Pro avideso troa, perdas omno.*

La Font. V, 13. - Es. f. 136 e 153.

L'ASNO PORTANTA RELIQUII

Metro versal : duopla adoniko.

Asno, qua portis reliquiuyo,
Genupozanta homin vidinte,
Kredis ke li adoras lu ipsa,
E superbesis pri ta homaji.
Ulu l'asnal eroron remarkis,
Ed al stupida bestio klameskis :
« Ne por tu, fola, ma por l'idolo
Es la incenso e la kantiki :
Cesez do tua fanfaronado. »

*Che oficisti asne-stupida
Ofte dal homi veneracesas
Ne l'oficisto ma la ofico.*

La Font. V, 14. - Es. f. 135 e 261.

LA VIPERO E LA LIMILO

Metro versal : Versi ne-para : 4 amfibraki.
Versi para : 4 trokei.

Hungranta vipero, serchante nutraji
En horlojstal butiko,
Deskovris kom disho nur stala limilo,
Quan lu quik rodar esforcis.
« Ho bestio folkapa, quiete klameskis
La limilo al serpento,
Me esas plu harda kam tua mordilo,
E ruptesos tua denti
Sen ke tu prenabos de me un atomo.
Nur dal tempo me vundesas. »

La Font. V, 16. - Es. f. 271 e 187. - Ph. IV, 7. *Vipera et Lima.*

L'ASNO METINTA LEON-FELO

Metro versal : 6 trokei.

Asno qua metabis felo di leono,
Pavorigis omni en la cirkumajo ;
Omni fugis ta ne-heroatra bestio.
Ma orel-pinteto, qua hazarde saliiis
De sub la krinaro dil travestiito,
Konocigis la trompilo e l'eroro.
L'asno quik duktesis per bastono-frapi
Retro al mueleyo quan lu eskapabis.

*Ofte leonatra aparajo
Ne posedas leonal kurajo.*

La Font. V, 21. - Es. f. 262 e 141. - Avianus, f. 5.

LA PASTORO E LA LEONO

Metro versal : Versi ne-para : 4 amfibraki.
Versi para : 3 amfibraki.

Pastoro, vidante ke de sua trupo
Mutoni ulfoye raptesas,
Konjektis ke volfo es la kriminero
E probis kaptar la bestiacho.
Pozinte kaptilo ne fore de groto,
Il facis a Deo ta prego :
« Ho Zeus, me promisas ke me sakrifikos
A tu bel e grasa bovyuno
Se propra-okule me vidos la bestio
Irar al kaptila retaro. »
Quik pos ta paroli, enorma leono
Bramante ek-pazis del groto.
La viro paleskis e dicis tremante :
« Me stulta demandon jus facis ;
Ho Deo, me bovon a tu sakrifikos
Se tu nur forigos ta monstro. »

La Font. VI, 1. - Es. f. 44 e 131.

ZEUS E LA FARMISTO

Metro versal : 6 trokei.

Zeus uldie volis farm-lugar domeno.
Hermes reklamadis pri to, e klienti
Venis debatar la farmo-kondicioni.
Ica dicis ke la preco es tro chera ;
Ita ke la kultivado es tro harda ;
Altri altre probis obtenar rabato.
Dum ke li marchandis, nov kliento dicis :
« Me kontratos ye la preco postulata
Se nur stipulesas ke me segunvole
Darfos disponer la suno, e la pluvo,
E la venti, e varmeso, e koldeso,
Por fruktifigar la agri dil domeno. »

Zeus konsentis. Quik kontrato signatesis.
Nia viro guvernadis la vetero
Quale se lu esis Phebus od Eolus,
E per segunvola suno, pluvo, vento,
Penis aranjar klimato por su sola,
Ne suciante pri vicina kultivisti.
Quo eventis ? Ita nov aero-mastro
Facis tre meskin rekolto, dum ke l'altri
Havis abundant frumento e vitberi.
La sequinta yaro, lu aranjis altre
L'atmosfero e la ciel-temperaturo.
Lu totsame faliis ; e totsame l'altri
Facis rich profito per boneg rekolti.
Agnoskante ke lu esis ne-prudenta,
Lu konfesis repenteze sua kulpo
E proklamis ke Deala Providenco
Es plu saj kam homi pri mondal governo.

La Font. VI, 4. - Es. f. 77 e 269.

LA KORNARO DIL CERVO

Metro versala : 1 trokeo, 1 daktilo, 1 trokeo.

Cervo, su regardante
En kristalo di fonto
Laudis sua belega
Korni, ma pri la pedi
Spindelatra shameskis.
« Quante nobla ornivon
Es por me ta kornaro !
Fiere dicis la bestio ;
Ol atingas la branchi
Maxim alta dil kopsi ;
Ma ta pedi gracila
Ne es digna del kapo. »
Dum k' il tale parolis,
Chaso-hundo adkuris.
La cervulo fugeskas

E tra boski esforcas
Eludar l'ennemiko.
Lua pedi ajila
Faciligas la fugo,
Ma la korni dekbranca
Lun kontinue haltigas
En la densa ramaro.
L'angoranto agnoskas
Sua fola eroro,
Ed en morto-danjero
Maledikas ornivo
Quan il pagos po vivo.

La Font. VI, 9. - Es, f. 66 e 184. - Ph. I, 12. *Cervus ad fontem.* - Babrius, f. 43.

LA LEPORO E LA TORTUGO

Metro versal : Versi ne-para : adoniki.

Versi para : 1 trokeo, 2 daktili, 1 trokeo.

Justa departo
Ofte plu utilasas kam kuro ;
Pri to, leporo
E tortugo furnisos exemplo.
Ica uldie
Pariis kontre amika leporo
Ke lu plu balde
Al vicina foresto arivos.
L'altru ridegis :
« Fol es tu, kurasiera kompano ;
Ka tu oblivias
Ke me havas kom nomo Podokes ? » (1)
— « Me lo memoras,
Tamen me mea parion mantenas. »
Quik la tortugo
Lentapaze departas al skopo.
Ma la leporo,
Qua facile povabus la bordon

(1) Grekida vorto signifkanta : *ajilpeda*.

Di la foresto
Atingar en tre poka instanti,
Volas unesme
Amuzar su, revar en la agri,
Dolca herbeton
Pasturar e juar la muzika
Voco dil vento.
Lu mem obliiviinte la pario
Fine dormeskas.
Dume, la partenero skaliera,
Plumpe hastoza,
Proximeskas pazope al bosko.
Nia leporo
Vekas, pensas subite al pario,
Levas la kapo,
E videskas la konkurencanto
Proxim la skopo.
Quik flechatre lu springas e kuras.
Vana esforci !
La tortugo es ja arivinta.
« Fiera Podokes,
Klamis la pariinto vinkoza,
Yen tu perdinta !
Ka tu ped-ajileson profitis ?
Ho kompatindo,
Quon tu povus agar, se tu pluse
Sur tua dorso
Portus quale me tua lojeyo ? »

La Font. VI, 10. - Es, f. 175 e 292.

LA ANIMALI PESTIKA

Metro versal : 1 trokeo, 1 daktilo, 2 trokei.

Pesto, terorigiva plago,
Olim frapis la bestiaro ;
Ne ya omn animali mortis,
Tamen li maladesis omna.

Li ne suciis pri nutrivaro,
Nula dishon li apetitis ;
Volfi ne plus mutonin guatis,
Nek leoni gazelin chasis.
Mem.turturi l'un l'altra fugis.
Omni perdis amor'... e joyo.
La leono por delibero
Kunvenigis l'animalaro
E diskursis ad olu yene :
« Kar amiki, la Cielo volas
Per la kalamitato nuna
Punisar nia desyustaji.
Ta qua maxim kulpoza esas,
Kom viktimo sakrifikezez
A l'iraco Deala. Forsan
Lu obtenos komun salveso.
En simila desfortunaji
Ofte nia ancestri facis
Sama expiacala vovi.
Pro to, singla de ni sincere,
Sen indulgo a su, explorez
Sua konciencala stando.
Me konfesas ke oftafoye,
Segun mea glutem instinto,
Me devoris multeg mutoni
Malgre lia inocenteso.
Mem eventis ke me strangulis
Ul pastoro pos lua trupo.
Me voluntas sakrifikar me
Se to esas necesa ; tamen
Me judikas ke singlu devas
Quale me konfesar la peki,
Nam yusteso exakt postulas
Ke la maxim kulpoza mortez. »
— « Ho Sinioro, replikis foxo,
Vu es tro skrupuloza rejo.
Kad es peko manjar mutoni,
Ta stupida, bas-ranga bestii ?
Tote ne ! Li honorizesis
Krokesar da leono-denti.

E la mastron dil trupo, yuste
Vu ocidis, pro ke ta viro
Tiranesis a sua bestii. »
Ta diskurson aplaudis omni.
Tigro, urso ed altra princi
Esis, anke li, absolvata
De krimini abomininda.
Suafoye arivis asno
Qua humile konfesis ico :
« Me memoras ke ulvespere,
Trairante herboza prato
En domeno di monakeyo,
Fatigite da hard laboro
E hungrante pro longa fasto,
Me rekortis per mea denti
Fresha herbo de mikra loko.
Me agnoskas ke to es furto. »
Ye ta vorti on indigneskis
Kontre l'asno qua, pasturante
Herbo de monakala prato,
Ecitabis Deal iraco.
Volfa juriskonsulto pruvis,
Per diskurso eloquentega,
Ke l'asnacho es responsanta
Pri la terorigiva pesto
Quan la peko di lu atraktis
Sur la tota animalaro.
Tanta kulpo meritis morto.
La leono verdikton facis
E la tigro sen ul tardeso
Exekutis la krimininto.

*Ofte judicial verdikti
Desatencas real delikti :
Li egardas la potenteso
E kondamnas l'inocenteso.*

La Font. VII, 1.
Bidpai. *La Leono, la Korvo, la Tigro, lo Shakalo e la Kamelo.*
(Libro dil Lumi).

LA PULCO

Metro versal : 4 amfibraki.

Ni tedas la dei, pregante pri temi
Qui ofte ne esas mem digna de homi.
Muliero esinte pikita ye shultro
Da pulco celita en vesto-falduro,
Klameskis : « Herakles, pro quo tu ne penas
Ta hidron domtar qua printempe rivenas ?
Ho Zeus ! tu voluntez por mea protekto
Quik perisigar ta diablida insekto ! »

*Herakles per mazo e Zeus per fulmino
Ne pulcin ocidas qui pikas homino.*

La Font. VIII, 5. - Es. f. 194.

L'ASNO E LA HUNDO

Metro versal : 1 amfibrako, 2 trokei.

Praktikez interhelpo ;
To es naturo-lego.
Uldie asno faliis
Ta devo naturala
E pagis lo po vivo.
Kompane lu voyiris
Kun hundo dil farmisto
Qua esis lia mastro
E marchis dop la duo.
A prato li arivis.
La viro, fatigite,
Dormeskis sub arboro.
La long-orela bestio
Profitis l'okazono
E facis bon dineo
De fresh e mola herbo.

La hundo hungreganta,
De sua kun-servisto
Demandis ke lu kelke
Voluntez abasar su,
Por ke lu prenez pano
Del nutrivaro-korbo.
Ma l'asno, ne facinte
Al hundo irg respondo,
Durigis sua manjo.
La hundo lu suplikis,
E tandem l'asno dicis :
« Amiko, me konsilas
A tu pacienteso ;
La mastro balde vekos
E certe a tu donos
Nutrajo bezonata. »
Pos ta paroli harda,
De bosko springis volfo,
Lu anke hungreganta.
Quik l'asno pavorante
Klameskis por sokurso.
La hundo advokita
Respondis : « Me konsilas
A tu pacienteso.
La mastro balde vekos
E certe a tu donos
Sokurso bezonata.
Vartante lua helpo,
Kombatez kurajoze
La volfa enemiko. »
Ve ! ante ke la hundo
Finabis ta diskurso,
La asno egoista
Ja esis strangulita.

La Font. VIII, 17. - Absternius, f. 109.

LA FURTEMA DEPOZARIO

Metro versal : 4 trokei.

Olim Persa komercisto,
Depozinte che vicino,
Ante voyajar adfore,
Importanta fero-quanto,
Su prizentis pos un yaro
Por querer lo depozita.
« Ho ve ! kar amiko, dicis
La furtema depozario,
Vua feron me sorgoze
Inkluzabis en granario ;
Ma tra planki rato pasis
E devoris olu tote. »
La spoliita komercisto
Fingis admisar l'expliko,
Ma pos kelka dii raptis
La filiulo dil furtero.
Ica, fola pro chagreno,
Per esploro minucioza
Serchis sua genituro
E questionis omna homi
Ka li vidis irgaloke
Lua filio misirinta.
« Ne esperez ritrovar lu,
Dicis la vicin vendisto,
Nam me hiere vidis strigo
Forportar lu en l'aero. »
— « To es ne posibla, pro ke
Mea filio es dekyara ;
Lu ya kaptus vua strigo ! »
— « Ne posibla ? Me lo spektis !
Ne posibla ? En ca lando
Ube rato kapablesas
Devorar un fero-tuno,
Strigo povas en l'aero
Forportar dekyara puero. »

Ta repliko komprenesis
Segun l'intencita senco.
La fripona depozario
Retrodonis al vicino
La celita depozajo...
E ritrovis sua filio.

La Font. IX, 1. — Lokman. *La du Komercisti.*

LA OLDULO E LA TRI YUNULI

Metro versal : 6 trokei.

Okadekyarulo esis plantacanta.
« Ye ta evo, domon konstruktar vu darfus,
Dicis tri yunuli de vicin vilajo,
Ma arborin plantacar ?... to es stultajo.
Bona Deo ! dicez a ni, ho oldulo,
Qua profiton vu rekolios del laboro ?
Por to vu bezonus vivo di patriarko.
Vane vu gravigas vua lasta yari
Suciante tempo quan vu ne atingos.
Vu de nun nur sorgez pri l'olima peki ;
Lasez long espero e projeti vasta ;
Omna to konvenas nur a nia evo. »
— « Ito ne a vi konvenas, ho yunuli,
Nam fortune venas tarde, duras poke ;
Nia vivo-filo es tranchebla same
Da l'indiferenta cizo di la Parc'i.
Qua de ni transvivos l'altri, e kom lasto
Juos la dolceso di l'azura cielo ?
Nulu savas. E por irga del Terani
Nul instanto sekurigas altr instanto.
Omna vivi similesas per kurteso.
Mea pos-nepoti havos ombrizuro
De l'arbori quin cadie me plantacas.
Ka vi interdiktas a benigna saji
Presorgar plezuro por futura homi ?

To ja esas frukto quan me nun savuras,
E savuros morge, forsan mem plu longe.
Tandem, posiblesas ke an via tombi
Me plu kam unfoye vidos l'auroro. »
L'oldo esis justa. Un del tri yunuli
Dronis su en portuo quik pos embarkeso ;
L'altra, pro deziro a glorioz ofici,
Asuminte servo en militistaro,
Da ne-previdita stroko mortigesis.
La triesma falis de alteg arboro
Quan greftar il volis. L'oldo trauris pri li,
E sur lia tombo grabis ca historio.

La Font. XI, 8. -- Absternius, 167. *De viro decrepito arbores inserente.*

INDEXO

	Pagini
Prefaceto	3
1. La Rano qua envidias la Bovo	5
2. La Volfo e la Hundo.	5
3. Zeus e la Animali.	7
4. La Hirundo e l'Uceleti	8
5. La Rato urban e la Rato ruran	9
6. La Furtisti e l'Asno	10
7. La Morto e la Mizerozo	11
8. La Foxo e la Cikonio	11
9. La Hanulo e la Perlo	12
10. La Hornisi e la Abeli	13
11. Deliberado dal Rati	14
12. La Volfo pledanta kontre la Foxo koram la Simio	15
13. La Hundino parturonta e lua fratino	16
14. La Leono e la Rato	17
15. La Kolombo e la Formiko	17
16. La Korvo qua vol' imitar l'Aglo	18
17. La Leono e l'Asno chasanta	19
18. La Foxo e la Kaprulo	20
19. La Volfo e la Cikonio	21
20. La Foxo e la Vitberi.	22
21. La Vizelo enirinta granario	22
22. La Kato e la old Rato	23
23. Kombato dil Rati e Vizeli	25
24. La Rano e la Rato	25
25. La Volfo, la Kaprino e la Kapryuno.	26
26. La Cervo e la Bovi	27
27. La du Poti	29
28. La Hanino facanta ora ovi.	30
29. L'Asno portanta reliquii	30

30. La Vipero e la Limilo	31
31. L'Asno metinta leon-felo	31
32. La Pastoro e la Leono	32
33. Zeus e la Farmisto	32
34. La Kornaro dil Cervo	33
35. La Leporo e la Tortugo.	34
36. La Animali pestika	35
37. La Pulco	38
38. L'Asno e la Hundo	38
39. La furtema Depozario	40
40. La Oldulo e la tri Yunuli	41

